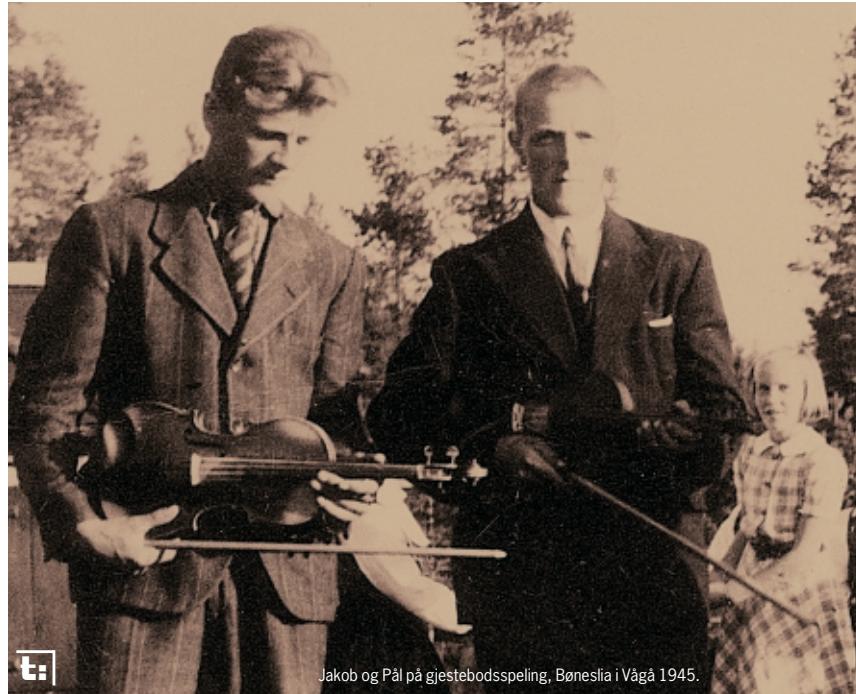

Redaktør og produsent: Gunn Sølv Gausemel, NRK **Produsent:** Per Sæmund Bjørkum **Lydrestaurering og mastering:**

Terje Hellern, NRK **Oppdrag:** NRK **Prosjektgruppe:** Leif Inge Schjelberg, Ola Grøsland, Per Sæmund Bjørkum og Rasmus Stauri

Prosjektleiar: Niels J. Røine, ta:lik **Grafisk formgjeving:** Eva Karlsson **Engelsk omsetjing:** Ivar Teigum **Takk til:**

GudbrandsdalenDagningen, Jakob Skogum og Anna Brenden for utlån av foto **Økonomisk støtte:** Norsk kulturråd, Vågå kommune, Vågå ungdomslag, Vågå Spelemannslag, Lom og Skjåk sparebank, Gudbrandsdalen Folkemusikkklag, Mållaget Ivar Kleiven

t:
■

Jakob og Pål på gjestebodsspelning, Bøneslia i Vågå 1945.

FOTO: PRIVAT, UTLÅNT AV ASTRID BRENDEN

skogumsbrørne SLÅTTESPEL FRÅ GUDBRANDSALENN

FOLKEMUSIKKEN PÅ LALM

I Gudbrandsdalen har Lalm vore eit folkemusikkssenter, og mange ruvande spelemenn kjem frå her. Den eldste vi kjenner til av dei store, er Ola Sjugurdson Skår (1773–1863), ofte kalla «Gamel-Skårin». Han var forpaktingspelemann og hadde difor eineretten på dansselating i sitt område mot å betale ei avgift. I tillegg låg han ute på grensevekt først på 1800-talet og hadde med seg heim att musikk i form av marsjar og melotitter (menuettar). På sine eldre dagar vart han nærmast blind. Den mest særmerkte spelemannen var likevel Hansliguten (1806–1892), eller Ola Brurusten som rette namnet hans var. I yngre år for han rundt på dansselating i fleire landsdelar, men så kom han i lag med Vis-Knut og vart gudeleg. Han kom difor til å sjå på fela som syndig og la ho like godt under bakstella og brende ho opp! I over 20 år heldt han opp å låte.

To spelemenn frå Lalm som ofte blir nemnde i samband med slåttar i dag, er Iva og Ola Bråtå. Iva Bråtå (1827–1916) hadde eit stort repertoar, særleg av gamle springleikar og turdansar. Elles skulle han vera sær og egen og var ikkje alltid like grei å lære av. Likevel fekk han tiltrø til forskaren og innsamlaren dr. O. M. Sandvik (1875–1976) og vart hovudkjelda hans i verket *Folkemusikk i Gudbrandsdalen* (1919). Per

Brenden (1886–1963) lærde av Iva att, og han er ei viktig kjelde for spelemenn i dag. Ola Bråtå (1844–1923) var ein særlig god dansespelemann, og han var bestefar til dei seinare Eide-spelemennene: Ola (1901–1983), Pål (1903–1967) og Petter (1911–1994).

Berre nokre sentrale namn er nemnde, for det var mange fleire. Så mange gode spelemenn gjennom generasjonar skapte naturlegvis stor interesse og gode dansarar.

FAMILIEN I RUNNINGEN

Skogumsbrørne vokser opp på gardsbruket Runningen, og dei hadde eit rikt folkmusikkmiljø i heimen og grenda. Foreldra Østen, i daglegtale kalla Estin, og Anna hadde til saman 13 barn, den eldste fødd i 1919 og den yngste i 1946. Østen spelte fele, og ikkje mindre enn sju av sønene vart spelemenn. I dag lever fem av desse.

Østen (1893–1983) var frå Skogum i Heidal og lærde å låte av Ola Bjølstadlykkjun. Ola lærde mykje av Hans Slettmo (1825–1894), så her er det direkte musikklinje tilbake til meisterspelemannen i Heidal. Ein anna tradisjonsline går attende til Iva Bråtå. Han heldt mykje til Bøneslia, som ligg mellom Heidal og Lalm, og var såleis ofte innom i Skogum.

Framside: Diamantbryllup i Runningen 1978. Frå venstre: Øyvind, Anders, Rønnaug, Johan, Mari, Arne, Astrid, Svein, Gunhild, Einar, Jakob, Pål og Kari. Framfor foreldra Anna og Østen. Foto: privat, utlånt av Astrid Brenden.

Seks av dei felespelande Skogumsbrørne: Johan, Anders, Øyvind, Arne, Einar og Jakob Skogum.

the leader of the folk music department in the NRK, radio. From the beginning of the 1950s Pål and Jakob Skogum's music was often taped and presented in the weekly radio programme Folkemusikkhalvtimen. Later the other brothers were called upon to contribute. The bulk of recordings we have had to choose among represents the contest repertoire of the Skogum brothers, pieces of springleik and halling, marches, concert pieces, the so-called lydarslått, and waltzes.

We have aimed at presenting a cross section of the recorded music of the Skogum brothers. The selection is representative of the various types of rhythm, form, tonality, and tune. By presenting the springleik Finn-Marte played both by Pål and Jakob in turn we have wished to demonstrate the individual temperament of the two players.

/Ola Grøsland and Rasmus Stauri

Anders Sørensen (1821–96), and Anders Viken, and some classical music as well. Among practitioners with no formal training this is quite uncommon. For a long time Pål Skogum lived in Begnadalen in Valdres. He took up music from that district, and also tried out the harding fiddle.

The Skogum brothers are popular and clever as dance musicians, and also a mirthful gang. Their sense of humour and striking verbal comments are widely appreciated in their community.

Pål Skogum was a trusty workman all through his life. In 1933 he participated for the first time in a folk music contest at Otta. In 1957 at Kongsberg he secured his membership among the elite in the annual national contest Landskappleiken. At age 18 he left home to take up odd jobs in various parts of the country. In Begnadalen he settled with his Anne in 1947.

For a long time he stayed in Oslo working as a caretaker and carpenter. In the folk music band Gudbrandsdølenes spelemannslag he played together with Reidar Skjelkvåle and other fiddlers from Gudbrandsdalen. Frequently he could be seen with the fiddle on his way to playing jobs in a variety of settings, where different kinds of repertoire might be in demand. Without doubt his best and foremost pupil was the fiddler and violinist Per Sæmund Bjørkum.

As a workman **Jakob Skogum** has been, and still is, untiring. Immediately after his confirmation at 14 he started work as a farmhand and a woodman. For two years from 1947 he worked in Begnadalen with his brother Pål, gradually turning to construction work in various parts of the country. In 1957 he married Ragnhild Bråten, and they took over the farm after her parents. Jakob carried on as farmer in Vågå and

construction worker. Jakob is a clever craftsman, and he likes to work with his hands. He practises wood carving, and he has built several fiddles. The connection between the craftsman and the fiddler is apparent in his musical performance.

In his day Jacob's music was often called for at dances, and in many other connections. At one time he produced an LP disc together with another fiddler from Vågå, Ola Opheim. At Otta in 1940 Jakob participated in a music contest for the first time. As early as in 1946 he tried his fortune in the Landskappleiken contest, in that year arranged in Oslo.

Øyvind Skogum lives in Vågå. For 21 years he worked in the talc mill at Bårstad. Later he has made a living from farming and construction work. For a while he was engaged as an instructor in the music school in Vågå.

Arne Skogum also lives in Vågå where he has been a construction worker. Like Øyvind he has a past in the talc industry at Lalm, and for some years he was a farmer. Arne has also practised on the harding fiddle.

THE MUSIC SELECTION

In his backlooking book *Femti år med folkemusikk* (Samlaget 1982) Rolf Myklebust writes: "For the Landskappleiken contest in 1946 a special class was eventually set up for the ordinary fiddle. The two Skogum brothers felt as outsiders in the company of harding fiddle practitioners, and as soon as they had received their second prizes, they took to their heels and left. Their play made an impression on me, it was lively and fervent, the springleik had a swinging rhythm. The melodies were brief and concise, it was music alive." Throughout the years 1952–78 Myklebust was

Foto: PRIVAT, UTLÅNT AV JAKOB SKOGUM

Foto: PRIVAT, UTLÅNT AV JAKOB SKOGUM

Pål og Jakob som barnestjerner, 7 og 9 år gamle.

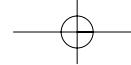

Foto: Arkivfoto, GUDBRANDSDALENDAGNINGEN

Jakob Skogum.

I yngre år let Østen mykke til dans, mellom anna fortalte han at han og Ola Bråtå sleit ut kvar sin feleboge på ei slik danselåting. Østen likte å spela og tok i fela jamt. Det var nesten eit fast rituale å ta fela ned frå veggen og låte nokre leikar når han kom heim att frå arbeid i kleberbrotet på Bårstad. Han hengde fela høgt på veggen og likte ikkje at gutane hadde brukt henne medan han var på arbeid. Da han derimot skjørte at dei hadde anlegg og lærde fort, vart han ivrig på at dei skulle låte.

I tur og orden vart det mange spelemenn av sønene til Østen og Anna Skogum: Pål (1921–1990), Jakob (f 1923), Anders (1933–1997), Øyvind (f 1936), Johan (f 1938), Arne (f 1940) og så den yngste, Einar

(f 1946). I nokre høve har alle brørne stilt familielag med samspel. Det er eineståande at heile sju brør spelar så bra saman. Dei som har drivi felespelet mest og lengst, er likevel Pål, Jakob, Øyvind og Arne, og alle desse fire er kjende som solospelemenn både frå kappleikar og radio- og fjernsynsprogram.

SKOGUMSBRØRNE

Pål var ni og Jakob sju år da dei byrja å spela i hop på gardar der det var dansefestar.

Det gjekk gjetord om dei musikalske gutane. Jakob fortel at han var så liten at han laut sitja oppe på eit bord for at dansarane skulle sjå han. Denne léttinga var visst ikkje vellikt av læraren på skulen, for Jakob fortel

Bjølstadlykkjun, who had followed the older fiddler Hans Slettmo (1825–1894), the most outstanding musician in that valley. Another musical influence was the tradition from Iva Bråtå, who has already been mentioned. Staying parts of the year in Bøneslia, a summer abode halfway between Lalm and Heidal, Iva would sometimes pay visits to the Skogum farm. In his youth Østen often played at dances. It tells something about the atmosphere on such occasions that on one and the same night the hair of both Østen Skogum's and Ola Bråtå's bows were left in tatters. Østen loved his fiddle and always kept it fit and ready. Almost as a ritual he would take it from its peg on the wall and play a couple of pieces when he came home from work at the Bårstad talc mill. The fiddle had its place high up on the wall, he did not like the boys to touch it while he was away. But as soon as he realized that they had a talent and were quick learners, he became eager to spur them on.

Seven of Anna and Østen's sons became fiddlers: Pål (1921–90), Jakob (b. 1923), Anders (1933–97), Øyvind (b. 1936), Johan (b. 1938), Arne (b. 1940), and the youngest, Einar (b. 1946). On several occasions the seven brothers have given performances publicly as a group, and the musical level has been outstanding. Four of the brothers, Pål, Jakob, Øyvind, and Arne have gained personal renown as solo players in contests as well as in radio and television programmes.

PÅL AND JAKOB SKOGUM

Pål was nine and Jakob was seven years old when they started to play together at dances around on the neighbouring farms. Word of their talent ran ahead of the lads. Jakob recalls he was so small that he had to

sit on a table for the dancers to see him. This activity, however, was not well liked by the teacher, and Jakob remembers being punished by parole after school. As grown-ups the two brothers kept on playing together.

Along with their father the Skogum brothers had other instructors in the Lalm community, above all Ola and Pål Eide, and Per Brenden. The Eide brothers often played at dances, and would frequently apply what was known as seconding, which meant that one played a parallel voice one octave above the other. This technique the Skogum brothers adopted. More important for his tradition from Iva Bråtå was Per Brenden. His soft and lyrical tone became a musical ideal for the Skogum brothers.

Difference in age made the brothers become instructors to each other. The younger brothers learnt from Pål and Jakob, in addition to what they got from their father, Østen.

TRADITION AND STYLE

The Skogum brothers represent a strong musical tradition, and many a good piece of music has been passed on through their activity. Deeprooted tradition present in rhythm and sound characterizes their careful performance. The springleik rhythm is asymmetrical. Technically this means that the three strokes between each pair of bars have different lengths. Many pieces are characterized by a tonality older than the more familiar major-minor pattern. A soft bow and a nimble finger technique are their trademark, often giving their music a tender and lyrical note.

Along with the local tradition the brothers have also practised other types of dance music, notably pieces by composers such as Per Bolstad (1875–1967),

FOLK MUSIC AT LALM

In the Gudbrandsdalen valley the local community Lalm has fostered a number of outstanding fiddlers, the oldest among them being Ola Sjugurðson Skár (1773–1863). In his youth Gamel-Skárin (Old Man Skár) as he was later called, was a state musician, which meant that for a contract and a fee he had gained the sole right to play at dances within his district. In the early years of the 19. century he served as a soldier at the Swedish border, and on his return home he was able to enrich the local repertoire with some new marches and menuets. In his old age his eyesight weakened, leaving him almost blind. A spectacular figure in his day was Hansliguten (the Hansli Lad). His real name was Ola Brurstuen (1806–1892). In his younger days he travelled around the country playing at dances. But under the influence of Vis-Knut, a renowned evangelist, he became a devout Christian. Convinced that his fiddle was a tool of the Devil he let it devoured by flames. For 20 years onwards he did not touch a musical instrument.

Two fiddlers from Lalm who are often mentioned today in connection with the local musical tradition, are Ola and Iva Bråtå. Iva Bråtå (1927–1916) had a large repertoire consisting of springleik pieces and other types of dance music. Being somehow a recluse, Iva was not easily approached by those who wanted to learn from him. An exception, however, was the academic O. M. Sandvik (1875–1976) to whom he became the main source in the doctoral work Folkemusikk i Gudbrandsdalen (1919). Per Brenden (1886–1963) was a local apprentice who won the trust of the old fiddler, and who has passed on the tradition to our generation of practitioners. More than anybody

FOTO: NRK - DET LÆT I KOR EI RO...*

Øyvind Skogum.

else Ola Bråtå (1844–1923) was popular with the dancers, and he was the grandfather of four fiddlers from the Eide farm: Ola (1901–83), Pål (1903–67), and Petter (1911–94).

Only some of the most important names have been mentioned, the list could have been made longer. The large number of outstanding fiddlers fostered a wide-spread interest in music and dance.

ON THE RUNNINGEN FARM

The Skogum brothers grew up on a Lalm farm called Runningen. At home and in the neighbourhood folk music flourished. The parents, Østen, locally known as Eistin, and Anna, had altogether 13 children. The eldest was born in 1919, the youngest in 1946. Østen played the fiddle, and no fewer than seven of his sons became practitioners. Five of them are still alive in 2005.

Østen (1883–1983) came from the Skogum farm in neighbouring Heidal. His music instructor was Ola

at dei av og til «sat att» som traff. Samspelet mellom dei to heldt øg fram etter dei vart vaksne.

Ved sida av faren vart det flere lærermestrar, særleg Ola og Pål Eide og Per Brenden. Eide-karane let mykje til dans og brukte ofte sekundering, eller spelte «uppå og nedpå», altså grovt og grant med ein oktav imellom. Dette tok Skogumsbrørne etter. Den mest sentrale lærermesteren var nok likevel Per Brenden, som altså hadde Iva Bråtå som hovudkjelde. Per spelte mjukt og kjenslevårt, og han kom til å bli eit ideal for Skogumsbrørne.

Skilnaden i alder på brørne førte til at dei øg kom til å lære av einannan. Dei yngre brørne lært av Pål og Jakob, i tillegg til at dei sjølvsagt lært av faren, Østen.

Pål Skogum var ein flink arbeidskar livet igjennom. Han deltok på fyrste kappleiken sin på Ottå i 1933, og han vart A-klassing etter landskappleiken på Kongsberg i 1957.

Han reiste ut på ymse arbeid som 18-åring og budde i fleire landsdelar, mellom anna i Begnadalen, der han bygde seg hus og gifta seg med si Anne i 1947.

Elles var han lenge vaktmeister, snikkar og spelemann i Oslo, og ikkje minst sentral i Gudbrandsdølenes spelemannslag saman med Reidar Skjelkvåle og andre dølaspelemenn. Han var ofte ute med fela og spelte i ulike miljø, for med eit stort og allsidig repertoar nådde han ulike målgrupper. Fremste eleven hans var utan tvil Per Sæmund Bjørkum.

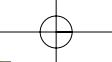
FOTO: NRK - DET LÆT I KOR EI RO...*

Arne, Jakup og Pål Skogum på setra.

Jakob Skogum har vore og er ein flittig arbeidsmaur. Med det same han var konfirmaert, var det å ta til å arbeide, først på ymse gardsarbeid og skogsarbeid. Han og Pål dreiv saman på tømmerhogst i Begnadalen i to år frå 1947. Etter kvart vart det mest bygningsarbeid, og han settet opp hytter og hus fleire stader i landet. I 1957 gifta han seg med Ragnhild Bråten, og dei overtok gardsbruket etter foreldra hennar. Jakob vart da gardbrukar i Vågå ved siden av bygningsarbeidet.

Jakob er særleg fingernem og likar å arbeide med hendene. Han driv med treskjering og har laga fleire feler. Det gode handlaget høyre sin øg tydeleg på spelet.

Ei tid dreiv Jakob mykje med dansespeling, og elles har han vore nytta som spelemann i ulike høve. Han har mellom anna spelt inn ei LP-plate saman med Ola Opheim. Fyrste kappleiken han deltok på, var på Ottå i 1940, og han deltok på landskappleik så tidleg som i 1946 i Oslo.

Øyvind Skogum bur i Vågå og arbeidde i kleber-industrien på Bårstad i 21 år. Seinare har han driv som bygningssnikkar og gardbrukar. Ei tid var han lærar i musikkkulen i Vågå.

Arne Skogum bur i Vågå og arbeider som bygningssnikkar. Tidlegare har han arbeidd både på Bårstad, som Øyvind, og elles som gardbrukar i nokre år. Arne har også spelt ein del hardingfele.

TRADISJON OG SPELESTIL

Skogumsbrørne har ein sikker tradisjon og mange gamle gode slåttar. Dei er flinke til å forme musikken, og både i tonalitet og rytmikk har spelet deira alderdommelege trekk. Mange leikar har eldre folkemusikktonalitet, ein svevande tonalitet mellom dur og moll. Mjuke bogedrag og god fingerteknikk gjev spelet deira ein særeigen karakter, ofte eit vårt og lyrisk prèg.

Ved sida av å vera sentrale tradisjonsformidlarar har dei også spelt ein del annan dansemusikk, til dømes komposisjonar av Per Bolstad (1875–1967), Anders Sørensen (1821–1896) og Anders Viken (1898–1977), ved sida av litt klassisk musikk. Dette er heller uvanleg, da dei er sjølvlærende. Pål budde lenge i Begnadalen og lærde også leikar frå det området, og elles spelte han litt hardingfele.

Skogumsbrørne er både flinke og allsidige spelemenn og gledespreiarar. Mange i bygda set pris på humøret deira med sans for gode og råkande replikkar.

/Ola Grøsland og Rasmus Stauri

FOTO: KETIL SANDVIKEN, GUDBRANDSDØLENDAGNINGEN

Pål Skogum.

Pål Skogum – 15. **Stor i stugun**, springleik. Mykje brukt springleik i alle Ottadalsbygdene, mellom anna på kappleikar. Felestillett er oppstilt ters og bas (AEAE), noko som på Lalm blir kalla solungstille. Opptak frå 1965.

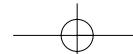
16. **Gamel-Eirik-hallingen**. Opptak frå 1974.
17. **Fjelldraumen**, vals. Ei segn fortel at Jehans Odde, treskjerar og spelemann frå Garmo, drøynde denne etter ei danselåting på Nordsetra ved Tesse. Valsen blir også knytt til Hans Vineshaugen. Opptak frå 1950.

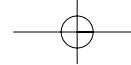
18. **Springleik etter Gamel-Holin**. Opptak frå 1970.
19. **Vals lært av Knut Nesset**, som spelte mykje til dans på trekkspel. Leiken går på oppstilt ters og bas. Opptak frå 1965.

20. **Malekaken**, halling. Namnet kjem av ei herme: «Det er malekaken, detta, sa' o Tull-Guri, ho skulle seia salmaker'n» (etter Ola Eide). Opptak frå 1975.

21. **Vals etter Ola Reiremo**. Opptak frå 1977.
22. **Springleik etter Iva Bråtå**. Opptak frå 1975.
23. **Skrindjenta**, springleik. Dette er ein langleikslått som etter segna skal ha vore spelt av ei jente frå Skrinde i Skjåk. Ein julekveld vart ho teken av dei underjordiske og vart heilt borte. Julenatta året etter sette ho seg på stabben framme ved peisen og spelte denne leiken på langspel (langleik). Da slåtten var slutt, var jente borte att. Opptak frå 1977.

24. **Militærfox**. Denne swingprega melodien er eit døme på at Pål spelte ulik type musikk etter som behovet var. Opptak frå 1981.
25. **Vals etter Lars Bertelrud** frå Hedalen i Valdres. Opptak frå 1987.
Pål og Jakob Skogum – 26. **Trond Høyne**, springleik etter Ola Bråtå, lært av Per Brenden. Denne blir spelt «uppe og ne're», altså med ein oktav imellom felene. Opptak frå 1962.

20. **Fant-Karl-vals.** I Ottadalen er det ein del leikar knytt til Karl Fant, særleg valsar og turdansar. Opptak frå 1958.
21. **Prillar-Guri,** lyarslått. Den lokale uttala er Pillar-Guri. Dette er ein av fleire slåttar som er sett i samband med slaget i Kringen i 1612. Slåtten skal formidle ein musikalsk dialog mellom Prillar-Guri på prillarhorn og skottane på sekkjepipe. Opptak frå 1958.
22. **Malisa-Knut,** springleik. Dette er ein typisk vandreslått. Opptak frå 1959.
23. **Gamel-Holin,** springleik. Ein av fleire som er knytt til Aslak Holen. Basen er stilt ned til F, såkalla tjørhælstille. Opptak frå 1959.
24. **Reinlender etter Ola Bråtå.** Opptak frå 1962.
25. **Firetur etter Fel-Jakup.** Opptak frå 1952.
26. **Finn-Marte,** springleik. Dette er ein av springleikane på nedstilt kvint. Opptak frå 1971.
27. **Firetur etter Fant-Karl.** Opptak frå 1965.

CD 2

Pål Skogum – 01. **Porthusleik.** Denne marsjen vart spelt i porthuset når brurparet kom ut att etter vigselen i kyrkja. Spelemannen fekk altså ikkje låte inne i kyrkja. Opptak frå 1965.

02. **Firetur etter Iva Bråtå.** Opptak frå 1962.
03. **Grytstøypar'n,** springleik. Opptak frå 1977.
04. **Vals etter Iva Bråtå.** Opptak frå 1975.
05. **Halling etter Per Brenden.** Opptak frå 1981.
06. **Springleik etter Iva Bråtå.** Opptak frå 1975.
07. **Lalmingen,** springleik av Pål Skogum. Opptak frå 1981.
08. **Vals etter Anders Sveen.** Opptak frå 1981.
09. **Springleik etter Ola Skår,** lært av faren. Opptak frå 1965.
10. **Vals på tjørhælstille** etter Fant-Karl. Opptak frå 1956.
11. **Finn-Marte,** springleik. Opptak frå landskappleiken på Lillehammer i 1977.

Arne Skogum – 12. **Springleik lært av Østen Skogum.** Opptak frå 1976.
kutt 12-14 13. **Vals etter Ola Bråtå.** Opptak frå 1976.
14. **Springleik etter Iva Bråtå.** Opptak frå 1976.

Foto: NRK, «DET LAT I KOR EI RO...»

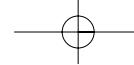
Pål spelar utanfor bardomsheimen Runningen på Lalm.

SLÅTTEUTVALET:

Rolf Myklebust skriv i boka *Femti år med folkemusikk* (Samlaget, 1982): «På landskappleiken i 1946 vart det endeleg oppsett klasse for fele. Dei to brørne Skogum kjende seg utanfor i flokken av hardingfelespelmenn, og så snart dei hadde teke imot andrepremiane sine, stakk dei av det fortaste dei kunne. Spelet deira gjorde inntrykk på meg, det var livfullt og ledig med swingande rytme i springleiken. Melodiene var knappe og konsise, musikk som levde».

Myklebust var i åra 1952–1978 leiar for folkemusikkprogramma i radioen i NRK, og frå først i 1950-åra og utover vart det mange opptak med Pål og Jakob Skogum, seinare òg dei andre brørne. Det var for det meste kappleiksrepertoaret dei spelte inn, springleik, halling, marsj, lydarslått og vals, og vi har hatt mange innspelinger å velja i.

Vi har lagt vekt på å syne eit tverrsnitt av dei innspelte slåttane. Breidda i stoffet er representativ når det gjeld takta, form, folkemusiktonalitet og bruk av ulike felestille. Stiluttrykket hos den enkelte skulle òg koma godt fram, noko vi har vist ved at både Pål og Jakob spelar springleiken «Finn-Marte».

CD 1**SLÅTTEOMTALE**

- Jakob Skogum** – 01. **Springleik etter Fel-Jakup** (1821–1876). Iva Bråtå lærde mange leikar av Fel-Jakup og sette desse høgt. Denne springleiken er spelt i alle Ottadals-bygdene. Opptak frå kappleik i Vågå i 1962.
02. **Gjermundhallingen**. Leiken går på eit spesielt felestille med oppstilt G og nedstilt A-streng ein og ein halv tone (ADFissE) og har vore mykje brukt på mellom anna kappleikar. Hallingen har vore knytt til Hansliguten. Opptak frå 1959.
03. **Vals etter Per Brenden**. Opptak frå 1960.
04. **Melovitt etter Hans Slettmo**. Denne leiken læt ikkje Jakup som danseleik, men i Lom og Skjåk er han brukt som springleik og kalla Vekkjekvålen eller Langkvålen. Namnet kjem truleg frå menuett, og i Ottadalen er det eit 7–8 melovittar som skulle ha kome hit med spelmannen som var ute som soldatar eller på grensevakt sist på 1700- og først på 1800-talet. Ein av desse var Ola Skár. Dette var ein av favorittleikane til Per Brenden, og uttrykkjer noko av det våre og stilslege lynnethans. Opptak frå 1971.
05. **Reinlender etter Hans Teigplassen** (1866–1951). Hans var frå Sjårdalen og var ein svært aktiv dansespelemann. Opptak frå 1965.
06. **Søljukoll-Jakup**, springleik etter Per Brenden. Namnet er frå Lom, der leiken har vore mykje spelt. I Skjåk spelar dei slåtten i ein heilt annan dur og kallar han Lorfjellslåtten, som etter segna skal vera laga av Fel-Jakup ein gong han låg verfast for uvær. Opptak frå 1952.
07. **Brurmarsj etter Iva Bråtå**. Opptak frå 1962.
08. **Gamel-Skårin**, springleik. Leiken er etter Pål Kolstad og er kalla opp etter Ola Sjugurdson Skár. Her høyrer ein tydeleg svevande tonalitet i første veket. Opptak frå 1965.
09. **Aksionsvals etter Hans Teigplassen**. Aksjonar (aksjonar) har det vore mange av, og ikkje sjeldan var det dansefest i samband med dei. Opptak frå 1965.
10. **Springleik etter Iva Bråtå**. Opptak frå 1965.

Pål, Jakob, Anders, Øyvind, –
Johan, Arne og Einar Skogum
kutt 11–12

Øyvind Skogum –
kutt 13–16

Jakob Skogum –
kutt 17–28

11. **Vals etter Hans Horgjebakken** (1825–1910) frå Heidal var ein svært aktiv dansespelemann. Dette opptaket er frå landskappleiken på Fagernes i 1978, og er nok fyrste gongen alle brørne spelte saman offentleg.
12. **Springleik etter Hans Horgjebakken**. Opptaket er frå distriktskappleiken i Vågå i 1978. Dette opptaket vart filmat av NRK fjernsynet og var med i eit fjernsynsprogram i januar 1979 om desse spelmannene.
13. **Gamel-Husin**, springleik. Namnet er frå Skjåk, og leiken har vore brukt i alle Ottadalsbygdene. Opptak frå 1972.
14. **Skålhalling etter Iva Bråtå**. Skålhallingane eller skållekane vart spelte i bryllaup når kjøkemeisteren gjekk rundt med skålā som gjestene la pengar eller tilsegn om gavé til brureparet oppi. Opptak frå 1972.
15. **Gamel-Holin**, springleik. Aslak Holen (1749–1838) frå Skogbygda i Vågå skulle vera forpaktningsspelemann og er den mest kjende av dei gamle spelmannene frå her. Ei rekke springleikar er knytte til han. Basen er stilt i F. Opptak frå 1972.
16. **Bessleiken**, springleik. Dette er ein svært kjent springleik som det er knytt ei segn til. Leiken skal ha vore spelt og lært bort av underjordiske. Edvard Storm nyttar tonen til ei av dølevisene sine, «Huldre á 'n Ellan». Opptak frå Distriktskappleiken i Vågå i 1967.
17. **Den der nest**, springleik. Leiken er spelt på «spakrostille», altså nedstilt kvint ein tone (GDAD). Det har vore fleire springleikar på dette felestillet, truleg ni. «Den áttande leiken» er den eine kalla, og den niande vart «Den der nest». Dette spesielle namnet skal koma av at Stor-Tor Kleppe kunne rekke berre til åtte. Opptak frå 1954.
18. **Bastian**, springleik etter Per Brenden. Dette er ein typisk Lalmesleik. Opptak frå 1965.
19. **Kristen Nakje**, springleik i form etter Østen Skogum. Springleiken er spelt på såkalla tjørhælstille, altså basen er stilt i F. Denne mektige danseleiken er spelt i ulike former, og Olav Aukrust nemner han i diktet «Aksjon på Tande»: «Så hogg han i med 'n Kristen Nakjen, og springleik vart det og huskehus». Opptak frå 1965.